

ních letech v italských publikacích stávají okřídlenými frázemi, totiž že mladí nejsou jako dřív, rodina, škola, stát a politika jakbysmet, nikoho není možné obviňovat, vše souvisí se vším, je třeba čelit skutečnosti a brát současný stav jako úžasnou výzvu. Pozornému čtenáři neujde, že autorova klíčová myšlenka, že skrze dobrovolnické a sociální aktivity roste křesťanská víra mladých, nenachází bohužel ve svědectvích potvrzení. Mladí

si skrze službu uchovávají určitou citlivost, řekněme spirituální, a už to je velká věc, ale pozor, ani zapojení do (farních) sociálních aktivit je automaticky nevede k vyznání Ježíše Krista a ke křesťanskému životnímu stylu ve farnosti a ve světě. Křesťanská víra se nerodí ze sociální práce.

Petr Smolek

MONITORING MÍNĚNÍ MLADÝCH LIDÍ V CÍRKVI

O situaci věřících mladých lidí v České republice informuje publikace Jana Balíka, současného ředitele Sekce pro mládež ČBK, která je jejím vydavatelem. Účel publikace vystihuje podtitul: *Naslouchat mladým lidem, kteří jsou bohatstvím církve*. Autor v ní nabízí souhrn podnětů, které byly formulovány účastníky dialogu mezi mladými lidmi, biskupy, odborníky a dalšími odpovědnými pracovníky církve. Publikace je členěna do pěti hlavních kapitol, úvodu a závěru. V první kapitole autor představuje koncepci a nástroje dialogu mezi výše zmíněnými účastníky. K těmto nástrojům patří jednak konference o mládeži (2. a 3. kap.), jednak celostátní a diecézní fóra mládeže (4.–6. kap.).

V první kapitole Jan Balík konstatuje, že důležitým východiskem pro evangelizační a pastorační aktivity církve je odpověď na otázku: „Kdo jsou mladí lidé dneška?“ Poznání mladých lidí představuje jako záležitost interdisciplinární. Toto poznání vychází jednak ze zkušeností ze života mladých a z pastorační praxe, jednak z odborných poznatků (s. 9–10). K dialogu dochází zejména na konferencích o mládeži, jejichž primární cíl autor představuje v kap. 1.1. a 1.2., dále publikuje výsledky své analýzy a syntézy jejich závěrů (kap. 1.3), z nichž odvozuje čtyři praktické výzvy (kap. 1.4.). Pracovníků zodpovědných za katechezi a náboženské vzdělávání se bezprostředně týká třetí z nich: rozšířit konference o mládeži o účast zástupců z dalších oblastí, mezi nimiž jsou jmenováni zástupci diecézních katechetických center.

V kap. 1.5 se autor zabývá konfrontací poznatků z konference o mládeži s historií, teorií a praxí světové církve. Z celé řady možných pohledů si Jan Balík vybral přístupy dvou osobností: prof. Fabia Attarda, generálního rádce pro pastorační mládeže salesiánů, a belgického katecheta prof. Andrého Fossiona, SJ. U prvního jmenovaného uvádí jeho formulaci cíle pastorace mládeže: ten musí být jasný a neomezovat se jen na horizontální témata, nýbrž musí směřovat k transcendentnímu cíli. Přitom je třeba jít cestou skutečné iniciace, jež znamená přijetí identity věřícího, ne pouhé příslušnosti k věřícím (s. 32). Z rozsáhlé publikační činnosti jednoho z nejlepších evropských katechetiků Andrého Fossiona si Jan Balík vybral jeho formulování tří základních směrů katecheze vzhledem ke společenství a podmínky, které má splňovat katecheze s mladými lidmi (s. 33). Dílo jmenovaných autorit je doplněno o třetí prvek porovnání z oblasti praxe. Tím je nový pastorační program pro pastorační mládeže v milánské arcidiecézi z roku 2011 (s. 33–34).

Nejrozsáhlejší část publikace tvoří závěry z konferencí a fór. Přehled témat, kterým byly věnovány konference o mládeži v letech 1995–2012, je uveden na s. 36. Následují výstupy z těchto konferencí (s. 37–88), a to z celého jednání nebo z pracovních skupin. Po metodické stránce jsou výstupy z jednotlivých konferencí zpracované různě, čtenáři však poskytují zejména výpověď o tom, jak pracovníci podílející se na pastorační mládeže smýšlejí, jaké mají poznání o situaci mladých lidí, a také je z nich patrná jejich odborná a teologická kompetence.

Čtenáře možná překvapí, jak velké procento je věnováno cílům v horizontální (přirozené) rovině. Zmínky o transcendentním cíli a iniciačním procesu jsou spíše výjimkou. Nároky zde zmíněné mohou vyvolávat otázky, zda se vůbec nějak projevuje úsilí, které vkládají rodiče, katecheté, kněží, další spolupracovníci a celá farní společenství do výchovy dětí a pastoračních aktivit, které jsou jim určeny.

Celostátní fóra mládeže jsou nástrojem, který má v naší církvi jedinečné postavení. Autor uvádí, že jsou místem dialogu mezi zástupci mladých lidí ve věku 18–30 let a mezi našimi biskupy. Jan Balík míní, že by se touto formou, která je možností zakusit uskutečňování principu synodality Božího lidu, měly inspirovat i další skupiny věřících v církvi (s. 97). V komentáři k podstatě celostátních fór mládeže a porozumění jejich závěrům (kap. 4) se nachází pasáž o konkrétních očekáváních účastníků fór, jež se týká úkolů katecheze a náboženského vzdělávání, a tedy i všech, kteří se podílejí na evangelizaci a výchově víry mladých věřících:

„Mladí lidé cítí, že je jim poskytována nedostatečná výchova. Vyžadují integrální formaci, která by se dotkla celé lidské bytosti. Volají po tom, aby jim byla předávána podstata víry takovým způsobem, aby jim to pomáhalo nalézat její porozumění, a aby si víru uměli obhájit sami před sebou i před druhými. Touží po uvádění do modlitby, žádají o vysvětlování liturgie a Písma svatého. Pochopitelně očekávají, že jim bude poskytnuta možnost víru prožívat a sdílet uprostřed konkrétního společenství. V oblasti morálky potřebují nejen znát normu, kterou církev učí, ale požadují, aby jim byla vysvětlena. Aby ji mohli přijmout, potřebují, aby se jim stala uchopitelnou. Kromě toho požadují, aby jim církev zprostředkovala odborné rady, jak naplňovat vysoké ideály o manželství a rodině. Ve své podstatě jsou tedy na své vychovatele nároční a vyžadují kvalitu.“ (s. 94–95)

Přínos publikace *Monitoring mínění mladých lidí v církvi* lze vidět jednak v představení koncepce Sekce pro mládež v oblasti „kompetentního a systematického monitorování mínění mladých lidí“, jednak v souhrnném publikování výsledků výše zmíněných forem dialogu s mladými lidmi a o mladých lidech. Závěrečné dokumenty z konferencí o mládeži by si z pohledu čtenáře zasloužily pečlivější prezentaci např. doplněním jejich témat (konference č. 6, 7, 13–16) a základních údajů o přednesených odborných příspěvcích (anotace, odkazy na místa jejich publikování), neboť čtenáři není zřejmé, na co účastníci reagovali. Z pohledu budoucí spolupráce mezi pracovníky v oblasti pastorace mládeže a katechetických center jde o užitečnou pomůcku, která dává na přibližně dvou stech stránkách podrobný přehled o vývoji myšlení a dialogu v oblasti pastorace mládeže.

Marie Zimmermannová